Foto: Shutterstock.com

“Meşruiyet” fısıldayan cin!

ENİS BEHİÇ, MALMÖ

1980’lerin başında, kariyeri Washington’a sıçradı. Ronald Reagan’ın İçişleri Bakanlığı’nda müsteşar yardımcısı koltuğunun sahibi oldu. Reagan’ın kendisine duyduğu özel güven öylesine büyüktü ki, Gizli Servis atları bile Barrack’ın çiftliğinde barınıyordu. Ancak Washington’ın kirli politikaları ve bürokrasinin ağır çarkları onu hayal kırıklığına uğrattı.

Amerika'nın Ankara Büyükelçisi o.

Tom Barrack.

Lübnanlı bir göçmenin torunu olan bu ilginç Ortadoğulunun kaderi Amerikan Başkanı Trump'la kesişinceye kadar aklı ve gönlü Doğunun limanlarında kalmış bir batılı figürden öteye gitmiyordu.

Barrack, Erdoğan’ın Washington ziyaretinde Trump'la yaptığı görüşmeyi şu tarihi cümlelerle açıklıyordu:

"Tamam sayın başkan, neye ihtiyacı var?' diye sorduğumda 'meşruiyet' dedi. Çok akıllı biri. Mesele sınırlar, S-400 ya da F-16'lar değil. Mesele meşruiyet."

Cumhurbaşkanı Erdoğan için kullandığı bu onur kırıcı ifadeler, ardından Başkan Trump'un Beyaz Saray'da kullandığı *"Seçim hilelerini en iyi o bilir"* demesi oldukça dikkat çekiciydi.

Zahlé'den Çöl Kumlarına: Bir Göçmen Masalı

Hikaye, 1900'lerin başında Osmanlı İmparatorluğu'nun kentlerinden Zahlé kasabasında başladı. Joseph Barrack, binlerce hemşehrisi gibi umutla dolu, okyanusun ötesindeki Amerika'ya yelken açtı. New York'un Küçük Suriye mahallesinde, Arapların, Türklerin, Ermenilerin ve Rumların yan yana yaşadığı bir mozaiğin içine kök saldı. Yarım asır sonra, 1947'de, Joseph'in torunu Thomas Joseph Barrack Jr. Kaliforniya'nın Culver City'sinde dünyaya geldi. Bir bakkalın ve sekreterin oğlu olan küçük Tom, Amerikan rüyasının ikinci nesil temsilcisiydi, ama damarlarında kadim Akdeniz medeniyetlerinin kanı akıyordu.

USC'de tarih ve ardından hukuk okuyan genç Barrack, hayatının dönüm noktasını 1972'de yaşadı. Başkan Nixon'ın avukatının bürosunda çalışırken, aniden Suudi Arabistan'a gönderildi. Bu sadece bir iş gezisi değildi; çölün sıcak kumlarında, yüz yıl önceki Arabistanlı Lawrence'ın heyecanını hissettiği bir ruhsal dönüşümdü. Kısa sürede bir Suudi prensin skuaş partneri olmayı başardı ve spor salonundaki raket sesleri arasında krallığın en gizli sırlarına ortak oldu. Batı takım elbisesi içindeki bu genç adam, Arapça öğrenerek iki dünya arasında bir köprü kuruyordu.

Washington'dan Wall Street'e: Altın Dokunuş

1980'lerin başında, kariyeri Washington'a sıçradı. Ronald Reagan'ın İçişleri Bakanlığı'nda müsteşar yardımcısı koltuğunun sahibi oldu. Reagan'ın kendisine duyduğu özel güven öylesine büyüktü ki, Gizli Servis atları bile Barrack'ın çiftliğinde barınıyordu. Ancak Washington'ın kirli politikaları ve bürokrasinin ağır çarkları onu hayal kırıklığına uğrattı.

Gerçek dehasını 1987'de, üst düzey anlaşmalar *(high-level dealmaking)* dünyasında keşfetti. 1991'de kendi şirketi Colony Capital'i kurdu ve bir efsanenin başlangıcını yazdı. Stratejisi parlaktı: herkesin sorunlu gördüğü varlıkları alıp altına çevirmek. İlk iki yılda %50 gibi erişilmesi tahmin bile edilmeyen bir kâr elde etti. Kökleri onu Ortadoğu'ya çekiyordu; gayrimenkule 200 milyon dolar yatırım yaptı.

Büyük vuruşları peş peşe geldi: Michael Jackson'ın efsanevi Neverland Çiftliği, Fairmont Raffles zinciri, Sardunya'daki Aga Khan tatil köyü ve hatta Paris Saint-Germain futbol kulübü ve Miramax film stüdyoları. Colony Capital, 25 milyar dolarlık küresel bir güce dönüştü. Takvimler 2011'i gösterdiğinde Forbes listesinde dünyanın 833. en zengin insanı olacaktı Barrack.

Turuncu Yoldaşlık ve Fırtına

Barrack ile Donald Trump'ın dostluğu 1985 yılına dayanıyordu. 2016 başkanlık yarışında, Barrack, Trump'ın en büyük destekçisi, *"gayri resmi Ortadoğu elçisi"* ve Körfez ülkeleriyle olan vazgeçilmez bağlantısı oldu. Trump'ın zaferinin ardından, tarihi bir görev üstlendi: 2017 yemin töreni komitesinin başkanlığını üstlenecek ve 100 milyon doların üzerinde bağış toplayarak önceki rekoru ikiye katlayacaktı.

Ancak büyük güç, beraberinde büyük sorunlar da getirdi. 2021'de, Birleşik Arap Emirlikleri için kayıtsız yabancı ajan olarak lobi yapmakla suçlandı. İki gün hapis yattıktan sonra 250 milyon dolarlık rekor bir kefaletle serbest kaldı. Medyanın mahkûm ilan ettiği, eski dostların mesafe koyduğu bu karanlık dönem, Kasım 2022'de bir mucizeyle sona erdi: tüm suçlamalardan beraat etti. Barrack, mahkeme salonundan çıkarken söyleyecekleri, *"Politikayı bıraktım"* diyecekti.

Ankara'ya Dönüş

Barrack'ın kariyeri, Trump'ın ikinci döneminde yeniden alevlendi. Aralık 2024'te, hem ABD'nin Ankara Büyükelçisi hem de Suriye Özel Temsilcisi olarak atandı. Yarım asır önce çölde başlayan yolculuk, onu Türkiye'nin diplomatik koridorlarına getirmişti. Asharq News'a verdiği bir röportajda sarf ettiği sözler bu bağlamda anlam kazanıyor: *"Orta Doğu diye bir şey yok. Aşiretler ve köyler var. Ulus devletler 1916'da İngilizler ve Fransızlar tarafından Sykes-Picot ile kuruldu".*

Sykes-Picot, 1916 yılında İngiliz diplomat Mark Sykes ve Fransız diplomat François Georges-Picot arasında yapılan gizli bir anlaşma idi. Bu anlaşma, Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı sonrasında bölünmesi durumunda Orta Doğu'nun nasıl paylaşılacağını belirliyordu.

Foto: Alamy.com

Anlaşmaya göre bugünkü Lübnan, Suriye'nin büyük bölümü ve Güneydoğu Anadolu'nun bir kısmı Fransızlara, Irak'ın büyük bölümü ve Ürdün İngilizlere, Filistin ise uluslararası bir yönetime bırakılacaktı.

Bu sözler, sadece bir diplomatın tespiti değil, Sykes-Picot'un yapay sınırlarını eleştiren ve ABD açısından bölgenin nasıl yeniden düzenlenebileceğini planlayan bir stratejistin manifestosuydu.

O, bir asır önceki Lawrence'dan farklıydı. Barrack, bölgeye yabancı değildi; Osmanlı İmparatorluğu kökenli dedelerinin torunuydu. Barrack, Osmanlı millet sistemini bölgenin sorunlarına çözüm olarak savunuyor, Lawrence'ın idealist hedeflerinden ziyade *"pragmatik çözümler"* arıyordu.

"Herkes kendi meşruiyeti için mücadele ediyor" diyen bu adamın, kendisi de bir meşruiyet arayışının canlı örneğiydi. Suudi saraylarında squash oynarken, Neverland'ı satın alırken, Trump'ın törenini organize ederken... Her adımı bir *"meşruiyet arayışıydı."*

Ankara'nın koridorlarında yürürken, belki de dedesinin Zahlé'den çıktığı o yolculuğu tamamladığını hissediyordu. *"Osmanlı İmparatorluğu'nun varisi"* olduğunu söyleyen bu adam, aynı zamanda *"Amerikan İmparatorluğu'nun da sadık bir temsilcisiydi".*

Tom Barrack'ın hikayesi devam ediyor. Ve bu hikayenin sonu, belki de Ortadoğu'nun kendi meşruiyet arayışının sonu ile aynı olacak. O, Lawrence'dan çok daha karmaşık, çok daha pragmatik ve çok daha çelişkili bir karakter.

Lawrence, İngiliz devletine ve İngiliz çıkarlarına çalışıyordu. Barrack ise, görünüşe göre Trump'un kapitalist ve emperyal hayalleri için çalışan *"paralı"* ve *"kibirli"* bir diplomat gibi görünüyor.

1980’lerin başında, kariyeri Washington’a sıçradı. Ronald Reagan’ın İçişleri Bakanlığı’nda müsteşar yardımcısı koltuğunun sahibi oldu. Reagan’ın kendisine duyduğu özel güven öylesine büyüktü ki, Gizli Servis atları bile Barrack’ın çiftliğinde barınıyordu. Ancak Washington’ın kirli politikaları ve bürokrasinin ağır çarkları onu hayal kırıklığına uğrattı.